

**GODE BØGER
TIL GUIDET
FELLES-
LÆSNING**

SHARED READING & THE READER ORGANIZATION

Konceptet Guidet fælleslæsning kommer fra England. The Reader Organization er oprettet i 2002 af litteraturprofessor Jane Davis. Hun voksede op i et belastet boligområde i Liverpool med alkoholiserede forældre, men den unge Jane elskede bøger, og på det lokale bibliotek fandt hun et fristed. Som voksen begyndte hun at læse op i belastede områder for folk, der sandsynligvis aldrig ellers ville komme i nærheden af god litteratur. I dag tæller "The Reader" flere tusind frivillige læseguides og har bredt sig til flere lande.

GUIDET FÆLLESLÆSNING

Guidet fælleslæsning har vundet stor udbredelse de senere år og finder efterhånden sted på de fleste folkebiblioteker. Metoden anvendes desuden i fængsler og blandt grupper med psykisk sårbare og udsatte.

Guidet fælleslæsning er en fællesskabsorienteret læsekreds, der kombinerer højtlesning, samtale og samvær under vejledning af en læseguide. Målet er at skabe en fælles oplevelse gennem samtale og refleksion. Guiden hjælper gruppen med at åbne teksten op ved at stille spørgsmål og invitere til diskussion, og deltagerne opfordres til at dele deres egne fortolkninger.

Teksten oplæses langsomt og med mange pauser, hvor snakken er fri. Det er vigtigt, at læseguiden har for øje, at der ikke findes nogen korrekt analyse af den givne tekst. Alle fortolkninger og følelser er velkomne.

Udarbejder: Litteraturformidler og læseguide Pernille Poulsen

Forsidedesign og -illustration: henriette**mørk**.dk

Udgiver: © BibMedia, Herlev 2025

Tryk: Nofoprint, Valensbæk

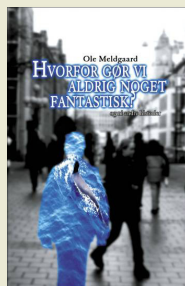
Varenr.: 47212501

HUMOR & ANTOLOGIER

OLE MELDGAARD

Hvorfor gør vi aldrig noget fantastisk (2008)

Meldgaards novellesamling er en perle af humor og underfundigheder. Skæve, humoristiske og velskrevne noveller, hvor der altid er noget større og mere seriøst på spil. Novellerne kredser om dagligdagen, men det bliver de absolut ikke trivielle af. Med sproglig præcision og menneskelig indsigt skildrer de en række sørgmuntre historier om kærlighed og parforhold.

JESPER WUNG-SUNG

Trælår (2009)

Humoristiske, små-voldelige og lidt til den syrede side. Tyve noveller, der kredser om barndom, ungdom og den ondskab, der findes i umodne relationer. Fra den lille dreng alene hjemme til den rygsæksrejsende teenager ude i verden, den første forelskelse, den første bajer og om kærestesorg og tømmermænd. Sproget er friskt og formen ironisk. Et tidstypisk billede af, hvordan det var at være ung i 1980'erne.

JENS BLENDSTRUP

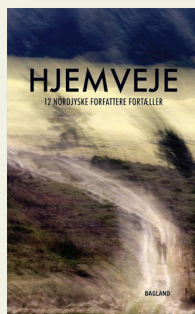
Pludselig flæben (2007)

Sorgens balalajka (2021)

Skal humøret løftes i læsegruppen, så er Blendstrup en mester. Novellerne er tankevækkende iklædt en skøn blanding af absurditeter og humor. Oftest er hovedpersonerne hr. og fru Danmark i parcelhuskvarteret. De er tragikomiske med en lurende alvor. Som i "Hulmanden", hvor Anna og Tage opdager et mystisk hul i køkkenet, der efter længere tids diskussion kræver besøg af en "hulmand". Et besøg, der tvinger dem til at tage deres liv og omgangsform op til revision. I "Sorgens balalajka" møder vi eksistentielle tematikker såsom parforhold, midtvejskriser og identitet, og når de udspringer af Blendstrups fantasi, sker der uforudsigelige ting og sager.

Hjemveje (2012)

Glenn Ringved har redigeret denne vellykkede samling hjemstavnsnoveller fra Nordjylland. Med bidrag fra bl.a. Bent Haller, Morten Klenø og Bent Vinn Nielsen. Novellerne er en blanding af erindringsglimt, hverdagsdramaer og eksistentielle overvejelser. Mød fx Halfdan, der hænger og dingler faretruende i sin bil på en af Limfjordsbroens åbne klapper, fordi han ikke lige kan få sine prioriteter på plads, eller tag med til Morten Klenøs "Endestation", hvor drømmen om at komme ud i verden og væk fra Nordjylland stille og roligt smuldrer, som tiden går, og at det måske endda er helt ok. "Hjemveje" er højst læseværdig og demon-

strerer, at udkantens virkelighed er mere kompleks end dommene om den. Desuden er det underholdende læsning.

RUNDT I VERDEN

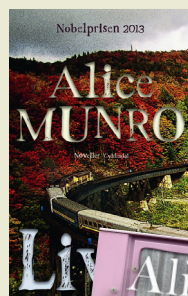
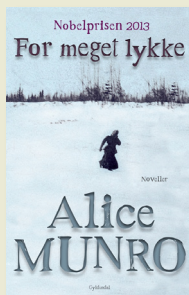
ALICE MUNRO

For meget lykke (2013)

Livet (2014)

Noget jeg gerne vil sige (2020)

Den canadiske forfatter og Nobelpristagers noveller er små kunststykker. Munro er ekspert i at skildre almindelige menneskers liv i provinsen med et særligt blik for de hændelser, der danner menneskets karakter. Fælles for novellerne er dagligdagstemaer med et twist, fulde af psykologisk indsigt og med menneskelige relationer i højsædet. Sproget er skarpt og præcist. Ofte er novellerne lange, så enten skal man have god tid eller vælge at dele en novelle op over to omgange. Men de er det værd.

RAYMOND CARVER

Hvad vi taler om, når vi taler om kærlighed (1985)

Her hvor jeg ringer fra (2010)

Begyndere (2011)

Carver er en af de store mestre i novellekunsten med sine rå og usminkede skildringer af amerikansk middelklasseliv. Han anses af mange som fornyeren af amerikansk kortprosa. Carver er den anti-intellektuelle type, der selv voksede op på kanten af samfundet, og hans historier har stor folkelig appel og er især velegnede til grupper med mænd. Persongalleriet er ofte mænd fra småbyer i det vestlige USA, der bor i skurvogne eller faldefærdige huse, og enten er de arbejdsløse og alene eller på nippet til at blive det.

CHIMAMANDA NGOZI ADICHIE

Det du har om halsen (2021)

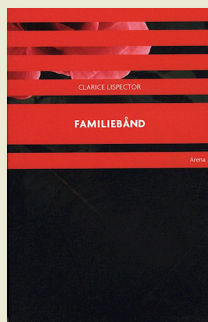
Tolv usædvanligt gode noveller med internationalt tilsnit og et feministisk touch. Adichie kaster især sit blik på de bånd, der knytter kvinder og mænd samt forældre og børn. Hun stammer fra Nigeria, og relationen mellem Nigeria og Vesten belyses også gennem novellerne. Det handler om kærlighed og sammenbrud, vold og tro og de øjeblikke af pludselig indsigt, der kaster lys over skønheden og desperationen i helt almindelige liv. Adichies forfatterskab spænder over romaner, noveller og sagprosa. Hun er født i 1977 i Nigeria og flyttede som ung til USA, og hun er kvinden bag en af de mest sete TED Talks nogensinde: "The Danger of A Single Story" (2009).

CLARICE LISPECTOR

Familiebånd (2011)

Fra denne brasilianske forfatter kommer noveller, der dykker ned i den menneskelige psyke. Hun kan være udfordrende at læse og diskutere, og sproget er fantastisk, svulmende og overraskende. Så dette er samlingen til den lidt mere krævende læsekreds. En af de mere enkle noveller, "Verdens mindste kvinde", fortæller om en naturvidenskabsmand, der finder verdens mindste kvinde i en afrikansk regnskov. Kvinden er en dværg-pygmæ på bare 45 cm. I en anden novelle kommer både mennesker og høns til orde - eller det vil sige, vi hører, hvad de fører af indre monologer. Novellerne er yderst særpregede, mystiske og intellektuelt udfordrende og giver rigeligt stof til eftertanke og diskussion.

CLAIRE KEEGAN

Over de blå marker (2024)

En samling yderst velskrevne noveller med rod i Irland. Hovedpersonerne har en slags tidløs fortvivelse og længsel i sig og kæmper enten med at acceptere deres valg i fortiden eller med at finde fodfæste i en usikker fremtid. Temaerne er evigyldige, som historien om forfatteren, der rejser ud for at skrive, men forstyrres af en ubuden gæst. Og præsten, der må vi den kvinde, han selv elskede engang, til en anden mand. Historierne udspiller sig i nutiden, men er skrevet på en måde, så det er svært at tidsbestemme dem. Sproget er skarpt skåret og uden overflødige dikkedarer.

LEIF DAVIDSEN

Tag ikke imod en pølse i Moskva - og andre historier (2018)

Selv om Davidsen er dansk, er denne samling meget international. Den indeholder ti historier om en række mennesker rundt om i verden, som befinder sig et afgørende sted i deres liv: en falleret forretningsmand, en forgældet spillefugl, en ufrivillig sexturist, en forblændet elsker, der vil gøre alt for sin nye kærlighed, og en aldrende kunstner, der har mistet sin inspiration. Vi kommer hele verden rundt: USA, Moskva, Tokyo, Påskeøen. Hævnthirst, desperation, lyst, lidenskab fylder siderne. Der er nok at snakke om i læsegruppen her.

SHIRLEY JACKSON

Lotteriet og andre noveller (2022)

Amerikanske Shirley Jackson er en stor stemme i den moderne gotiske gysertidition, og skal der være lidt uhygge og alvorstung stemning i læsekredsen, så kan man gribe til disse 20 noveller, der udforsker den menneskelige psykologi. Som eksempelvis i titelnovellen "Lotteriet", hvor der finder et særligt lotteri sted, som giver mindelser om den populære serie "The Hunger Games". Novellerne spænder tematisk over ondskab, uhygge, humor, teenageangst og identitetstab.

DIGTE

En fin måde at afslutte en session i guidet fælleslæsning er med et digt. Her er så mange muligheder, men jeg vil dog nævne nogle få retningslinjer. Digtene må ikke være for abstrakte og svært tilgængelige. Samtalen dør ud, og deltagerne kan føle, at de ikke er gode nok. Kunsten er at finde et digt, der både er letforståeligt og samtidig har en dybere tematik, de kan snakke som. Det kunne være Tove Ditlevsen, Yahya Hassan, Søren Ulrik Thomsen, Henrik Nordbrandt, B.S. Ingemann, Asta Olivia Nordenhof, Rasmus Nikolajsen, Jens August Schade, Ursula Andkjær Olsen, Glenn Bech eller Klaus Høeck.

JUDITH HERMANN

Lettipark (2016)

Spøgelser, overalt (2017)

Fra vores naboland Tyskland kommer denne fremragende novelleforfatter med historier om forliste ægteskaber, knuste venskaber og ensomhed. Hermann - der selv nævner Alice Munro som sit forbillede - evner at skildre situationer og følelser i et lavmælt sprog, hvor hvert ord tæller. Personerne sanser, husker og længes, og det er heri den virkelige handling udspilles. Stemningen er melankolsk, men med glimt af optimisme, og meget forbliver usagt. Samlingen "Lettipark" kredser om nærheden og distancen mellem mennesker. "Spøgelser overalt" foregår rundt om i Europa og handler om det stille drama i almindelige menneskers liv, når rutinen brydes, og personerne sendes på dybt vand.

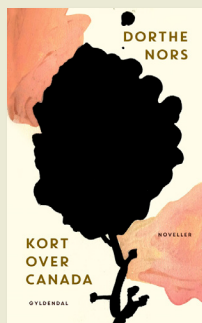
SKANDINAVIEN

JULIA BUTSCHKOW

Granit (2018)

Der er ingen bjerge i Danmark (2011)

I samlingen "Granit" er det noveller fra hverdagens Danmark, der fortæller om personer, som på en eller anden måde er lidt aparte. Som den tidligere politimand, der drømmer om at bære blondetrusser under uniformen, eller den ældre kvinde, hvis nærmeste relation er apotekereren. I "Der er ingen bjerge i Danmark" tegnes portrætter af mennesker, der umiddelbart ser helt almindelige ud, men som viser sig at være noget helt andet.

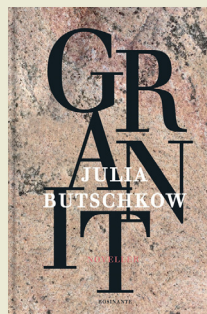
DORTHE NORS

Kort over Canada (2018)

Kantslag (2008)

Om mødet og stemninger mellem mennesker, som går fejl af hinanden eller ikke helt er på omgangshøjde med situationen. Indgangsvinklen er en almindelig hverdagsituation, som åbner op for en myriade af indtryk, følelser og erindringer hos fortælleren. I en novelle genser en kvinde en markedsplads og tænker tilbage på et gammelt kæresteforhold. I en anden samler to veninder ind til Kræftens Bekæmpelse, og bag hver hoveddør møder de den ene original efter den anden. Sætningerne vikler sig ind i hinanden, så man næsten farer vild. Det er ligesom tanker, der springer hid og did, og det er ikke til at gætte, hvor de fører hen.

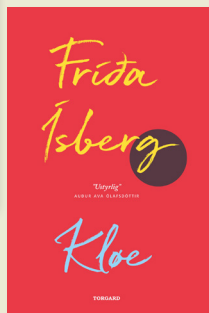
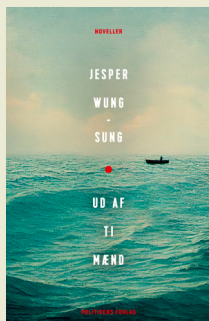
I "Kantslag" skriver hun om mennesker, der har svært ved at blive i deres eget liv. I stedet har de konstant antennerne og energien ude i andres liv, f.eks. via tv, nettet eller på møntvaskeriet. Fulde af løgn og selvbedrag, men også med humor og indføling. Velegnet også til yngre målgrupper.

JESPER WUNG-SUNG

Ud af ti mænd (2023)

Fin og klog novellesamling med fokus på tidens mænd, deres liv og ambitioner. Vi møder både den fattige, velhaveren, taberen, vinderen og den homoseksuelle. Der er mænd med og uden børn, og så er der relationerne mellem kvinder og mænd. Vi møder fx den velhavende direktør, der sent i livet er blevet skilt fra moren til deres fælles børn, er blevet teaterinstruktør, homoseksuel og har fået en ung spansk kæreste. Ofte overrasker mændene både sig selv og andre – heldigvis tit til det bedre, men der er også omsorgssvigt og svære generationskløfter. Novellerne peger på alt det komplicerede i den moderne mands liv, men giver også håb for ham. Velegnet til læsegrupper med mænd.

FRÍÐA ÍSBERG

Kløe (2020)

Samlingen her blev nomineret til Nordisk Råds Litteraturpris, og det forstår man godt. Islandske Ísbergs originale noveller tegner et både kønspolitisk og almenmenneskeligt billede af vores tid, alt imens hun eksperimenterer med fortælleformen. I "Hjem" går en ung kvinde gennem mørket alene på vej hjem efter en bytur. Hun er selv lidt utryk, men bliver alligevel voldsomt indigneret, da en anden kvinde haster usikkert afsted: "Vreden vælder op i dig. Tænk at være så bange. At man har taget natten fra jer. Før i tiden havde du lyttet til musik på vej hjem. Lyden på maks." Samlingen er poetisk og med gnister af humor i alt det alvorlige. Velegnet til yngre målgrupper.

NAJA MARIE AIDT

Samlede noveller (2016)

Socialrealisme og hverdagens små katastrofer befolker siderne hos Aidt. I "Vandmærket" optræder mennesker, der på grund af misbrug, sorg eller en form for neurodivergens befinder sig i udkanten af samfundet. I "Tilgang" møder vi udfordringer i parforholdet og i relationen mellem børn og forældre. I "Bavian" ses hverdagsmennesker og hverdagsituationer, som langsomt åbner sig og viser sig at være ikke så helt hverdagsagtige endda. Velegnet læsning i grupper med unge eller psykisk sårbare.

THOMAS KORSGAARD

Snydt ud af næsen (2024)

Yderst velskrevne og relativt korte noveller, hvor man fx møder klovbeskæreren Åge Jørgensen & søn - som alle ved, man bør holde sig fra - og Theo og hans psykolog-far, der helt misforstår de lokales måde at løse konflikter på. Og så er der det unge par fra storbyen, der på en romantisk weekend på landevejskroen opdager, at de er kroens eneste gæster. Undervejs sker tragedier, som er svære at tilgive, og menneskelige katastrofer, som ingen taler om. Gribende og følelsesladede noveller om almindelige menneskers helt almindelige problemer. Især fortællingerne om svigt og misbrug af børn efterlader læseren med et tungt hjerte. Der er nok at tale om.

KRISTIN VEGO

Se en sidste gang på alt smukt (2022)

Vegos prisbelønnede debut indeholder ni noveller om kvinder og deres relationer. Samlingen åbnes med novellen "Vinter", om Marie, der er taget til England for at flygte fra en ufrivillig abort og et knust hjerte. Hun opsøger sin gamle kollegieveninde, som hun ikke har set i flere år, der på én gang er fuldkommen forandret og genkendelig. Måske er ungdommens roller byttet om? Marie kommer tættere på naturen og heler langsomt sine sår inden for rammerne af et kvindevenskab, hvor det er nok bare at være i verden sammen.

ROSKVA KORITZINSKY

Jeg har endnu ikke set verden (2018)

Samlingen af den unge norske forfatter blev nomineret til Nordisk Råds Litteraturpris. Novellerne portrætterer en række kvinder og mænd, der har svært ved at finde lykken, og deres illusioner om kærligheden smuldrer på forskellig vis. I novellen "Fra den anden side" møder vi en ensom balletstuderende, der idoliserer og ophøjer den ældre danser Erika. Men da hun opdager, at idolet lever et helt almindeligt liv med mand og børn, føler hun sig snydt og vender aldrig tilbage til balletten igen. Det er noveller, der glider om på bagsiden af illusionen og undersøger kærligheden, dens perspektiver og skrøbeligheden i forholdet mellem forældre og børn, kvinder og mænd, læremestre og elever.

INGVILD H. RISHØI

Vinternoveller (2015)

En perle af en novellesamling om skrøbelige og sarte eksistenser, håbløshed, hjælpsomhed og medmenneskelighed. Centralt står kærligheden til de uskyldrene og stærke børn. En lille udgivelse med en stor og hjertegribende handling, der efterlader læseren med eftertænkksomhed og varme i hjertet. Samlingen indeholder kun 3 noveller, og de er ret lange, så de kræver et længere forløb.

SARA STRIDSBERG

Hunter i Huskvarna (2022)

Stridsbergs noveller dyrker eksistentielle emner som ophav, længsel, sorg og ensomhed. Stilen er fragmenteret og poetisk. Stridsberg beskriver stemninger frem for handlingsforløb. Spændende psykologiske landskaber med et relativt højt abstraktionsniveau, der kræver noget af læseren. Den røde tråd er familiebånd og relationer, tab af eller opbrud med forældre, søskende eller andre nære relationer.

